

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

METODICKÁ PŘÍRUČKA
pro zpracování diplomových prací pro magisterský studijní obor
Učitelství pro první stupeň základní školy

Zpracovala:

Prof. PhDr. Hana Lukášová, CSc.

2019

OBSAH

ÚVOD	4
1 DIPLOMOVÁ PRÁCE JAKO DRUH ZÁVĚREČNÉ PRÁCE	5
2 VOLBA TÉMATU A PŘÍPRAVA ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE	7
2.1 Volba tématu	7
2.2 Zadání diplomové práce	8
3 STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE V MAGISTERSKÉM OBORU PEDAGOGIKA PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	10
3.1 Struktura diplomové práce	10
3.2 Základní formální parametry diplomové práce	12
4 INFORMAČNÍ PŘÍPRAVA A SPOLUPRÁCE S VEDOUCÍM DIPLOMOVÉ PRÁCE	14
4.1 Informační zdroje k diplomové práci	14
4.2 Etika citování a jazyková stránka diplomové práce	15
4.3 Spolupráce s vedoucím diplomové práce	17
5 POSTUP PŘI PSANÍ A ODEVZDÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE V KOSTCE	20
6 OBHAJOBA DIPLOMOVÉ PRÁCE	22
6.1 Příprava na obhajobu	22
6.2 Obhajoba jako součást státní závěrečné zkoušky	23
ZÁVĚR	25
DOPORUČENÁ LITERATURA	26
PŘÍLOHA	27

ÚVOD

Vážené studentky a studenti,

předkládáme vám dokument, který vám má pomoci při psaní závěrečné diplomové práce.

Jako posluchači magisterského oboru budete muset prokázat schopnost správně **napsat a obhájit závěrečnou diplomovou práci**, která tvoří první část státních závěrečných zkoušek při ukončení magisterského studia.

Věříme, že se s odvahou pustíte do podrobnějších stanovení, analýz a řešení problémů primární edukace, jimiž doložíte svůj zájem i kompetence výzkumně přistoupit k rozvoji vědeckého poznání.

Metodická příručka je strukturovaná do **šesti kapitol**. Formulovány jsou všechny informace, které jsou pro diplomanta zásadní.

V **první kapitole** najdete informace o tom, **co to vlastně diplomová práce je** a jaké jsou na ni kladeny požadavky.

Ve **druhé kapitole** se dozvíte **jak vybrat téma své diplomové práce** a současně vám zprostředkujeme několik pokynů k vyplnění a odevzdání zadání závěrečné práce.

Další kapitoly obsahují sdělení, která se týkají **struktury diplomové práce, spolupráce s vedoucím práce**. Důležitou pasáží je také část **o etice citování**.

Za důležité považujeme informace, které hovoří o nezbytnostech **na přípravu obhajoby diplomové práce a její samotný průběh**.

Přidáno je v textu několik krátkých postřehů a někdy i doporučení plynoucích z naší praxe vedoucích závěrečných prací, které jsou umístěny vždy do závěru kapitol, nebo podkapitol.

Dostupná literatura k psaní závěrečných prací je poměrně rozsáhlá. Zde jsou sumarizovány a předloženy specifické požadavky, které klademe na diplomové práce v navazujícím magisterském oboru Učitelství pro první stupeň základní školy na ÚŠP FHS UTB ve Zlíně.

Jestli byste po jejím prostudování dostali **nápady**, jak ji vylepšit anebo co do ní doplnit, případně byste měli dotazy týkající se textu, napište nám na adresu hlukasova@utb.cz

Poděkování patří předem všem studentům, kteří se do této tvorby zapojí.

1 DIPLOMOVÁ PRÁCE JAKO DRUH ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Je známo, že **diplomová práce je písemný dokument**, jehož autorem je student, posluchač vysoké školy. Je v ní předložen text, který má jistou obsahovou a formální podobu. Obhajoba diplomové práce je součástí státní závěrečné zkoušky. Práce, které se pojí s ukončením, závěrem jistého stupně vysokoškolského studia se nazývají závěrečné práce. Řadíme k nim práce bakalářské, diplomové a dizertační.

Obhajoba závěrečné práce musí být úspěšná, protože je vedle úspěšného zvládnutí dalších státnicových předmětů, předpokladem absolvování vysokoškolského studia a udělení odpovídajícího titulu. V případě diplomové práce jde o **druhý stupeň vysokoškolského studia** a titul **Mgr.** (v učitelských oborech). Při její tvorbě se odrážejí vědomosti, schopnosti a zkušenosti autora - studenta, které získal v průběhu studia na vysoké škole. Tak, jak se v souvislosti se studentem bakalářského studia hovoří o bakaláři (jako autorovi bakalářské práce), v případě diplomové práce se běžně využívá označení **diplomant**.

Každá závěrečná práce je výsledkem snahy jednotlivce - studenta, jde o jeho samostatnou, **individuální práci**. Vzniká však ve spolupráci, ve dvojici, v níž má každý svou úlohu. Na jedné straně stojí vedoucí **diplomové práce**, který je v pozici konzultanta. Má studenta usměrnit, kontrolovat jeho postupy v čase, na práci se teda podílí především jako poradce. Na straně druhé stojí **student**, který musí **zpracovat, napsat, odevzdat a obhájit práci**, která přináší informace v jisté formě a obsahu.

Diplomová práce je teda dokument, kterým student osvědčuje svou **schopnost samostatně odborně pracovat v pedagogickém výzkumu**.

Z hlediska **obsahového** diplomová práce dokládá:

- **zvládnutí a využití odborné terminologie** (konceptů, pojmů),
- dovednosti **transformovat** v průběhu studia nabyté poznatky a zkušenosti **při řešení stanoveného výzkumného problému**,
- schopnost **aplikace základních vědeckých výzkumných metod** při řešení úkolů daného vědního a studijního oboru.

Z hlediska **formálního** je nutné, aby diplomová práce:

- **dodržovala základní požadavky** na grafiku, písmo, okraje, tisk, rozsah, zařazení povinných částí jako například abstrakt, obsah, seznam tabulek a grafů atd.
- řídila se základními principy **etiky citování** odborné literatury v odkazech;
- dodržovala nezbytné **způsoby citování** využitých informačních zdrojů v doporučeném systému APA.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

Vyvážení úrovně formálního a obsahového hlediska při zpracování diplomové práce je v praxi nezřídka opomíjeno, je dobré počítat s časovou rezervou na formální úpravy, na které často nezůstává čas.

Doporučujeme dodržet harmonogram, který byl vypracován na Ústavu školní pedagogiky jako doporučení pro časové plánování kroků pro zpracovávání diplomové práce.

2 VOLBA TÉMATU A PŘÍPRAVA ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

2.1 Volba tématu diplomové práce

Nejdříve musí být každému studentovi jasné, o jakou problematiku má při zpracovávání diplomové práce **zájem** a na co má kapacitu pro její zpracování. Pak si své preferované téma může hledat mezi **vypsányými tématy z Ústavu školní pedagogiky**. Ty vypisuje standardně pracoviště, na kterém je studován odpovídající magisterský program studia.

Ústav školní pedagogiky (dále ÚŠP) jako domovské místo pro magisterský studijní program Učitelství pro první stupeň základní školy musí předložit **přiměřený počet témat** diplomových prací pro všechny studující v daném ročníku. Vypisují je vyučující minimálně s akademickou hodností Ph.D.

Jestli by měl některý ze studentů hluboký zájem o problematiku, která se mezi tématy v nijakém kontextu nevyskytuje, i při diplomových pracích existuje možnost **návrhu vlastního tematického zaměření**. Je potom potřebné najít si potenciálního vedoucího z ÚŠP (podle jejich odborného zaměření) a doladit s ním přesné znění tématu. Všechna navržená témata musí být **schválena garantem studijního oboru**, je to teda nezbytné udělat i v tomto případě. Tento proces zabezpečí potenciální vedoucí navrženého tématu.

Hned na začátku prvního semestru studia dostanou studenti několika informačními kanály (web, mail, nástěnka) informace o schválených vypsanych **tématech** se jménem vedoucího diplomové práce. Jedná se zpravidla o pracovníka ÚŠP. V případě, že by funkci vedoucího měl plnit někdo jiný, mimo rámce pracoviště, je to možné. Zároveň je však potřebné, aby byl externí vedoucí schválen, po dohodě s garantem oboru a ředitelkou ÚŠP.

Ke každému tématu je připojená krátká **anotace** se stručným návrhem způsobu zpracování tématu. Je potřebné, aby si ji student dobře prostudoval a zvážil své možnosti pro naznačenou cestu. Přirozeně přesný postup bude ještě předmětem dalších konzultací, z anotace však student získá základní představu, která se váže na dané téma.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *po zveřejnění témat diplomových prací je třeba zvážit subjektivně zajímavá témata a spojit se s navrhovatelem – učiteli v konzultačních hodinách, než učiním definitivní rozhodnutí;*
- *stává se taky, že studenti se závazně přihlásí i ke dvěma vedoucím, ti je pak u sebe evidují a vzniká zbytečně nepříjemná situace při hledání volných témat (které určitě existují) pro ostatní;*
- *specifickým problémem při zpracování diplomové práce je dostupná anotace k tématu, ve které je naznačen problém i způsob jejího zpracování – je to v podstatě ulehčený úkol pro studenta – problém nastane, když student není schopen ztotožnit se s představou a plánem vedoucího – následně to komplikuje komunikaci a na případnou odkloněnou cestu studenta, není schopen vedoucí účinně reagovat.*

2.2 Zadání diplomové práce do systému FHS UTB

Když je už jasné s jakým tématem a vedoucím bude student pracovat, je se svým vedoucím **závazně dohodnut**, následuje proces, jehož výsledkem je oficiální potvrzení další spolupráce. Děje se tak prostřednictvím **zadání diplomové práce**. Za jeho přípravu a finalizaci je zodpovědný student. Je známo, že je to dokument, který vznikne vyplněním v systému IS/STAG.

Nejdříve je ale nutné v listinné podobě odevzdat schválený **Podklad pro zadání diplomové práce**. Ten musí mimo jiné obsahovat podpis studenta a vedoucího diplomové práce a stejně je potřebné ho vyplnit v IS/STAG. Návod na to, jak to udělat je dostupný na: <http://www.utb.cz/o-univerzite/zapis-dp-bp-prirucka>. Termín pro odevzdání podkladu k zadání je konec **listopadu** v zimním semestru čtvrtého ročníku studia programu Učitelství pro 1. stupeň základní školy.

I při zpracování podkladu pro zadání diplomové práce je potřebné přizpůsobit doporučený postup (v podkladu v části ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ) charakteru diplomové práce. Jde především o specifiky, které se odvíjejí od toho, zda se jedná o **kvalitativně, či kvantitativně orientovaný typ výzkumu** realizovaný v diplomové práci. Studenti mají s tímto zkušenosti získané při tvorbě podkladu pro bakalářskou práci.

Priměřenou pozornost třeba věnovat i **seznamu literatury**. Mělo by být samozřejmé, že zvolené tituly odborné literatury musí být uvedeny v **abecedním pořadí**. Informační zdroje však **mají být aktuální z hlediska času** (optimálně vydané po roce 2010) i kulturní a jazykové příslušnosti autora – seznam musí obsahovat **minimálně jeden zdroj ze zahraničí**.

Když je podklad vyplněný, vytištěný a podepsaný studentem i vedoucím diplomové práce, student jej ve stanoveném termínu **odevzdá na sekretariát ÚŠP**. Konečný **dokument Zadání diplomové práce** však bude podepsaný děkanem fakulty a ředitelem ústavu. Proto musí samotný podklad projít schvalováním na těchto úrovních, přičemž se může stát, že v případě potřeby jej bude nutné dopracovat, upřesnit anebo doplnit (samozřejmě zároveň i v systému IS/STAG). Po úpravách a schválení pak vznikne oficiální a konečné **Zadání diplomové práce**.

Oficiální zadání, které se stane i součástí tištěné podoby diplomové práce, bude vytisknuto a podepsáno na sekretariátu ÚŠP. Student si jej tam **osobně převezme ve stanoveném a včas zveřejněném termínu**. Spolu se zadáním student podepíše a na sekretariátu si převezme také **Prohlášení autora diplomové práce**.

Oba tyto dokumenty potom diplomant naskenuje do elektronické verze diplomové práce, kterou později nahraje do systému IS/STAG. Listinné verze zadání i prohlášení přiloží a nechá svázat se zbytkem tištěné verze diplomové práce.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- vyplnit správně podklad k zadání je pro některé studenty první náročná úloha spojená s diplomovou prací, protože do něj musí naplánovat svůj výzkumný postup – je nutné věnovat zvýšenou pozornost především části *Zásady pro vypracování* – důležitá je logická a gramatická správnost jednotlivých bodů – dobré je se opřít o spolupráci s vedoucím práce;
- při koncipování podkladu je taky nezbytné mít zcela jasnou představu o způsobu zpracování práce – jiný dizajn budou mít *Zásady pro vypracování* v případě kvantitativního jiný v případě kvalitativního výzkumu;
- stanovený postup práce je potřebné i dodržovat – není zcela přijatelná představa, že v zadání bude předznačena kvantitativní orientace a samotná diplomová práce by byla správou z kvalitativně orientovaného výzkumu, upozorňujeme, že zadání je součástí práce a obě informace jsou dostupné a následně porovnatelné;
- při vyplňování podkladu je také velmi praktické mít už k dispozici základní rešerši k tématu práce, hlavně pro využití zahraničních informačních zdrojů.
-

3 STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE V MAGISTERSKÉM OBORU UČITELSTVÍ PRO PRVNÍ STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

3.1 Struktura diplomové práce

Diplomová práce v navazujícím **magisterském studijním programu Učitelství pro první stupeň základní školy** se skládá z **teoretické a praktické části**.

U diplomových prací jde především o realizaci **pedagogického výzkumu s kvantitativní nebo kvalitativní orientací**. Studenti se mohou pokusit i o **smíšenou metodologii**, musí však jít o vyspělý projekt, který jasně prokáže kombinaci obou přístupů.

Diplomová práce v magisterském oboru musí mít **teoreticko-výzkumný charakter**. V praxi to znamená, že je dokument složen ze dvou větších částí, teoretické a praktické, teda výzkumné (empirické). Samozřejmě, že text práce je **členěn i na kapitoly**. Ty představují prostředek dalšího členění textu, které je postavené na jistém formálním i obsahovém předělu, který je demonstrován i tím, že kapitola je zpravidla uváděna na novou stranu.

Je zřejmé, že diplomová práce, která má teoreticko-výzkumný charakter je specifická tím, že **obsahuje výzkum**, teda, že kromě teorie předkládá opis průběhu výzkumu, jeho výsledky i jejich interpretaci. Aby takovéto výzkumné sdělení bylo úplné a efektivní, vyžaduje to dodržet jistou potřebnou **strukturu**. Ta se bude mírně lišit v závislosti na tom, jestli půjde o výzkum kvantitativně nebo kvalitativně orientovaný.

Domníváme se, že většina posluchačů magisterského studia už má představu, jaká tato struktura je. Dřív, než ji předložíme, stručně zopakujeme, na čem stojí logika takto orientovaného sdělení. Je využívána nejenom v závěrečných pracích, ale student se o ni může opřít i při psaní empirických statí v budoucnosti.

Diplomová práce teoreticko-výzkumného charakteru je vlastně správou z výzkumu, který probíhá **v čtyřech základních etapách** (upraveno podle Šanderová, 2006, s. 59):

1. **Výzkumný problém** stojí na začátku každého empirického zjišťování – ten je zpravidla už **naznačený v anotaci k diplomové práci**. Předtím, jako se student – badatel pustí do hledání odpovědí, sběru dat – samotného výzkumu, je nutné se poohlédnout, **jestli se problémem už někdo nezabýval**. Při dobrém hledání je vysoká pravděpodobnost, že se zjistí, že problém je minimálně v některých jeho aspektech už prozkoumaný. To může studenta inspirovat, nebo odklonit od jeho zamýšlené cesty. V každém případě je takto získaný materiál podkladem pro **formulaci konkrétních výzkumných otázek**, na které se budou hledat odpovědi. Student musí dostat i rozhodnutí, jestli bude **výzkumný záměr realizovat cestou kvantitativního nebo kvalitativního výzkumu**.

2. Na **rozhodnutí o výzkumných metodách** a postavení obecných **hypotéz, předpokladů** k jejich ověření a zodpovězení stojí další etapa výzkumného postupu. Specifikace výzkumných metod pak vede k formulaci přesnějších hypotéz a očekávání výsledků.

3. **Sběr dat** prostřednictvím zvolených metod je další etapou daného postupu. Ty pak budou podrobené zkoumání a následné analýze.

V kvantitativně orientovaném výzkumu se prostřednictvím analýzy získaných dat ověřuje **postavená teorie a hypotézy**.

V **kvalitativním výzkumu se teorie** ze získaných dat vytváří.

4. Poslední etapou výzkumu je **interpretace výsledků analýzy** nasbíraných dat a jejich následná **diskuse** ohledně zodpovězení postavených výzkumných otázek. Předpokládá se i předložení shrnutí základních závěru, ke kterým se dospělo.

Potřebné je ujasnění klíčových slov. **Klíčová slova** předložená v předcházejících bodech jsou vlastně, v různých modifikacích, názvy jednotlivých kapitol a podkapitol praktické, empirické části diplomové práce.

Při realizaci výzkumu a **psaní zprávy** o pedagogickém výzkumu problému si vyžaduje akceptování pravidel, která by měla být standardně dodržena. Jak jsme už uvedli, diplomové práce v oboru mohou mít charakter, ve kterých je uplatněn:

a) **kvantitativní dizajn výzkumu**

b) **kvalitativní dizajn výzkumu**

c) **smíšený dizajn výzkumu.**

Každá z těchto výzkumných strategií má svá specifika, jež se projeví v celkové koncepci diplomové práce. Doporučujeme **následující strukturu praktické části diplomové práce**:

Kvantitativní dizajn výzkumu	Kvalitativní dizajn výzkumu
Výzkumný problém a cíle výzkumu	Výzkumný problém a cíle výzkumu
Výzkumné otázky a hypotézy	Výzkumná strategie a postup
Výzkumný vzorek	Zkoumané případy
Výzkumné metody	Výzkumné metody
Zpracování získaných dat	Vstup do terénu, navázání vztahů, časový rozvrh práce v terénu
Interpretace získaných dat	Analýza údajů
Diskuse	Tvorba vlastní teorie
Závěry výzkumu	Diskuze
	Závěry výzkumu

Specifikem rámce obou přístupů je **rozdílný způsob zpracování a řešení daného pedagogického problému**. Předloženou strukturu není nutno úplně kopírovat, je možné ji modifikovat tak, aby byla přijatelná a logická pro jeho autora.

Třeba však mít na paměti fakt, že **ve finální podobě musí být text správou z výzkumu** - se všemi náležitostmi a pro pochopení výzkumného zadání i potřebnými informacemi. V případě realizace smíšeného výzkumu je potřebné uvažovat nad tím, jak tyto informace zabezpečit tak, aby text měl logickou následnost a plynulost. Taky však platí, že je třeba je kombinovat.

Zkušenosti z naší praxe vedoucích závěrečných prací:

- *studenti poměrně často ztotožňují **cíle výzkumu a cíle diplomové práce**, jsou to však dvě části celkového zaměření práce – teoreticko-výzkumná práce má však i teoretický (nejenom výzkumný cíl), jde v něm o shrnutí poznatků o daném jevu, problému;*
- ***cíle diplomové práce by měli být uvedeny v Úvodu práce** – funkcí Úvodu je poskytnout informace o zaměření, významu, případně motivaci, převažujících zdrojích pro psaní práce, jejího přínosu apod.;*
- *každým rokem řešíme se studenty i situace okolo **rozsahu kapitol** a podkapitol v práci, především ve vztahu k jejich proporcionalitě, stává se totiž, že podkapitola v teoretické části má například jednu a více stran, zatímco v praktické části je to několik řádků - této disproporcionalitě se dá předejít například spojením dvou podkapitol v praktické části a text bude hutnější.*

3.2 Základní formální parametry diplomové práce

I v případě diplomové práce platí, že jde o dokument, který nevznikne ze dne na den a jeho tvorbu je nutné **pečlivě naplánovat**. Je to i věc zkušeností autora, některé z činností spojených s její tvorbou už můžou probíhat rychleji, faktem však je, že každý typ písemné práce si vyžaduje jiný **čas na přípravu, jinou hloubku studia** apod. Je dobré taky počítat s událostmi, které se nedají předvídat, ale můžou se přihodit a způsobit nepříjemné zdržení.

Student si musí i přípravu a vypracování diplomové práce **dobře zorganizovat**. Všechny aktivity spojené s prací procházejí jistými nevyhnutelnými etapami, které však nemají nějaký normovaný předem určený charakter. Jedná se zpravidla o jistá doporučení, která jsou především organizačního rázu.

S čím ale student musí už na začátku počítat je rozsah diplomové práce. Ten je určen na maximálně **50 až 80 normostran**. Vhodnější je však vyjadřovat rozsah jakéhokoliv textu

počtem zobrazených znaků textu, kdy platí, že jedna normostrana obsahuje 1800 znaků. Diplomová práce pak musí mít **50x1800 až 80x1800 znaků**. V programu Word je možno zjistit tuto informaci po otevření záložky v dolním menu na liště. V položce **počet slov** se po rozkliknutí zobrazí i počet znaků. Do rozsahu práce se nepočítají znaky v úvodních textech (zadání, prohlášení, abstrakt či poděkování), ani na konci práce (seznam použitých symbolů a zkratek, obrázků a tabulek, přílohy). Rozsah práce tedy tvoří úvod, hlavní část, závěr a seznam bibliografických údajů (seznam použité literatury). Stanovený rozsah práce by neměl být příliš přesáhnout a zachován by měla být i **proporcionalita teoretické a praktické části**.

Ostatní formální požadavky na diplomovou práci student najde v šabloně, do které i samotný text vkládá. Tak jak to bylo v případě bakalářské práce. Šablona je dostupná na webové stránce naší UTB. Jde o přílohu na <http://www.utb.cz/o-univerzite/smernice-rektora> (rok 2014, Směrnice rektora č. 7/2014 - Jednotná formální úprava závěrečných prací, jejich uložení a zpřístupnění). Na tomto odkazu student najde

Prováděcí předpis, součásti, kterého jsou i přílohy - samotná **šablona a manuál** pro všechny součásti UTB, teda i pro FHS. Všechny tyto materiály je potřebné dobře prostudovat.

V Prováděcím předpisu student najde oficiální informace ohledně formální úpravy práce a jejího odevzdávání, evidence v IS/STAG, manipulace s posudky vedoucího a oponenta práce a automatického převodu plné verze práce do Digitální knihovny prací v Knihovně UTB.

Pro studenta je užitečným materiálem i uvedená příloha s názvem **Manuál**. V názorné podobě je v něm možné získat informace například o:

- **strukturu práce** a umístění jednotlivých její částí;
- vzhledu **obsahu**, typech písma využívaných v práci, stránkování;
- umístování **a popisu tabulek a obrázků**;
- doporučení o **způsobech týkajících se citování** apod.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *někteří studenti nechávají vše na poslední chvíli a žijí v mylném přesvědčení, že jsou schopni napsat diplomovou práci v extrémně krátkém čase. Není to ale dobrý postup, protože se to pak odráží v její kvalitě a každý odborník to ihned identifikuje;*
- *šablona, do které se práce vkládá, je dobrým pomocníkem diplomantů;*
- *nejvíce problému z hlediska formálních úprav mají studenti s citováním využitých informačních zdrojů, stává se, že využívají jisté zdroje, ale neudělají si záznam o původu zdroje, zpětně jej pak musí dohledávat, co stojí čas a ne vždy se to i podaří.*

4 INFORMAČNÍ PŘÍPRAVA A SPOLUPRÁCE S VEDOUCÍM DIPLOMOVÉ PRÁCE

4.1 Informační zdroje k diplomové práci

Nejdřív shrňme, **co je studentovi známo** vzhledem k tomu, že **má za sebou vypracování bakalářské práce**:

- **práce s informačními zdroji** je klíčovou činností pro psaní jakéhokoliv odborného textu;
- mezi informační zdroje řadíme: **odborné knihy, různé publikace, výzkumné zprávy, články v časopisech a příspěvky ve sbornících**;
- pro vstup do problematiky práce je dobré nechat si (na základě rešeršní objednávky) **pořídít rešerši k tématu**;
- významným pomocníkem při hledání informačních zdrojů je knihovna a internet - je třeba s ním však nakládat opatrně a pečlivě **posuzovat kvalitu získaných informací**;
- velkým zdrojem poznání v problematice jsou texty zpřístupněné v elektronických databázích, z volně dostupných databází lze hledat například v **Pedagogické knihovně J. A. Komenského**, dostupné z: <http://npmk.cz/knihovna>, dále pedagogickou databází **ERIC** dostupnou z: <http://eric.ed.gov/>;
- základním zdrojem jsou pro psaní diplomové práce studie zveřejněné na webových stránkách **pedagogických časopisů s volně dostupnými archívy**: např. **Pedagogika** (dostupná na: <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/>), **Pedagogická orientace** (dostupné na: <http://www.ped.muni.cz/pedor/>), **e-Pedagogium** (dostupné na: <http://www.pdf.upol.cz/rychle-odkazy/casopis-e-pedagogium/>), **Orbis Scholae** (dostupné na: <http://www.orbisscholae.cz/>), **Studia paedagogica** (dostupné na: <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/pages/view/info>), slovenský časopis **Pedagogika.sk** (dostupné na: <http://www.casopispedagogika.sk/>) a pod.
- UTB má však možnosti pro využití údajů i z **mezinárodních databází**, např. **Thomson Reuters, ERIH, SCOPUS** atd.

Studium odborného textu v publikacích a především ve vědeckých textech je v podstatě **velkým výzkumným dobrodružstvím**. Nejdříve je nutné **naučit se číst odborný text**, ale to by už měl student při psaní diplomové práce umět. Při práci s odborným textem je nutné disponovat penzem odborných znalostí, mít dobrou slovní zásobu a úroveň porozumění v daném oboru. Student nemůže být neustále ponořen do slovníků nebo „googlit“ významy

na internetu. Studium odborných článků a publikací je vlastně diskuse, jistá forma spolupráce odborníků v daném oboru. Jeden píše, druhý to čte, uvažuje nad tím, implementuje to do svých postupů, navrhuje dále, modifikuje apod. Tato diskuse vyžaduje partnery s jistým rozvinutým poznáním, a to by mělo být cílem vysokoškolského studia. Při psaní diplomové práce by se tyto ambice už měli naplňovat lépe.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *někteří studenti si stěžují, že odborné texty jsou pro ně příliš „těžké“, když se však zdá, že to nepůjde, je potřebné **najít si hlavní myšlenku**, pak text **rozdělit do menších pasáží** a ty nejméně srozumitelné části nejdřív vynechat a pak postupným studiem doplňovat k základní myšlence a přehledu obsahutextu;*
- *pro některé studenty se jeví jako nezvládnutelné číst studie v cizím jazyku, i když mají jistou slovní zásobu a dohovoří se. Odborné studie například v angličtině se relativně dobře studují, protože jejich formulace jsou poměrně jednoduché, je potřebné si ale osvojit **odbornou terminologii** – **mnohé anglické výrazy** mají několik významů a třeba znát ten, který je v daném kontextu správný (na to je dobré mít k dispozici odborné slovníky).*

4.2 Etika citování a jazyková stránka diplomové práce

Už jsme se zmínili o informačních zdrojích. S oporou o ně vzniká významná část diplomové práce. S tím souvisejí požadavky kladené na odborné texty ve smyslu **publikační etiky**. Je nezbytné:

- především jasně **odlišit vlastní a převzaté myšlenky**;
- podat ucelenou informaci o **využitých informačních zdrojích**;
- **vyhnout se dezinterpretacím** převzatých myšlenek.

V praxi to znamená, že jakákoliv cizí myšlenka musí být i citována. Citovat informační zdroj znamená tuto myšlenku označit (při uvedení **doslovného znění – přímé citaci uvozovkami, při parafrázování to není nutné**) a uvést **jméno autora, rok vydání** informačního zdroje a **stranu**, na které se v textu nachází. Důvody tohoto postupů jsou zřejmé. Samozřejmě jde o to dodržovat autorský zákon a **nevydávat cizí za své**. Pro posuzovatele práce a odbornou diskusi je potřebné znát všechny údaje o informačních zdrojích, aby byli schopni je najít a ověřit. K tomu je potřebné vědět, jak tyto zdroje v práci uvádět. Způsoby citování se řídí pravidly, která se vážou na jisté normy. V případě diplomových i ostatních závěrečných prací na UTB poskytuje Knihovna UTB podrobnou instruktáž k tomu, jak citovat. Materiál o pravidlech citování je dostupný na <http://iva.k.utb.cz/>.

Etika citování, publikační etika musí provázet přístup každého autora při tvorbě odborného textu. Je to nejenom věc **dodržování zákona**, ale i fair play v této oblasti. **Obvinění z plagiátorství je mimořádně nepříjemnou situací pro každého autora** odborného textu. Plagiátorství je v textu nedovolené využívání cizích myšlenek, či už publikovaných anebo nepublikovaných. Týká se nejenom textů, vět, ale i výsledků výzkumů, čísel, tabulek a samozřejmě ilustrací a jiných obrázků. Podobně třeba připomenout, že plagiátorství se autor může dopustit v jakékoliv části diplomové práce či výzkumu, při jakékoliv formě publikování – tištěné či elektronické. Jednoznačně platí zásada – vše, co jsem nevymyslel, nenapsal, nenakreslil, neodfotografoval, ale od někoho si to „půjčil“ - musím přiznat.

V prostředí českých vysokých škol je k dispozici systém pro odhalování plagiátů mezi závěrečnými pracemi pod názvem Theses.cz. Slouží zapojeným školám jako národní registr závěrečných prací (informací o pracích – název, autor,...) a jako úložiště prací pro vyhledávání plagiátů. Umožňuje taky zástupcům zapojených škol vkládat práce a vyhledávat mezi nimi plagiáty. I závěrečné práce studentů UTB jsou v něm evidovány. Studenti si mají možnost zjistit míru shody svého díla s jiným informačním zdroji, resp. posoudit jestli jejich práce není plagiát. Postup na odhalení plagiátů je na UTB dostupný na <http://www.utb.cz/fhs/intranet/odhalovani-plagiatu>.

S tím kolik myšlenek autor odcituje, souvisí i **dizajn celého textu**. Studenti si nezdá, že psát odborný text mohou až tehdy, když ovládají danou problematiku (které se budou v práci věnovat) a ne tehdy, kdy jsou dokonale zásobeni literaturou na **kompilaci**. Příprava odborného textu musí být zaručena jistou **úrovní vlastních znalostí**. Je to základ toho, aby mohl být do problematiky vnesen nový pohled a stylistika textu nebyla založena jenom na cizích myšlenkách.

Studenti respektují, že:

- **jazyková stránka** práce je postavena na srozumitelnosti a jednoznačnosti tvrzení, která obsahuje;
- jednotlivé části práce by měli mít **logickou návaznost**;
- **kapitoly a podkapitoly by měli být provázané** a proporčně vyvážené z hlediska rozsahu;
- **kontinuitu je potřeba dodržet** i v posloupnosti kapitol a podkapitol a **v přechodu z teoretické na praktickou část práce**.

Odborný text je založen na využívání odborné terminologie. To znamená, že jsou v textu pojmenované jevy, které jsou pojmově ohraničené, a které mají co nejpresněji a nejjednoznačněji vyjádřit daný obsah. Odborný text vzniká v autorství, je teda přirozené, že se do něj promítnou i subjektivní činitele autora a projeví se to v stylizaci textu. Je to zřejmé, když vzniká například text ve spoluautorství, kde třeba oba přístupy a písemné projevy sladit. Osobností vlastností, intelektuální daností, schopnost abstraktního myšlení, zájmy,

temperament či citové rozpoložení autora determinují například šířku, respektive úspornost vyjadřování, využívání expresivních výrazů apod.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *studenti musí při citování získat **rutinu s uváděním zdrojů** – teda co a jak uvádět do použité literatury, v případě diplomových prací by to už neměl být problém;*
- *často ještě narážíme na problémy s tím, jak koncipovat kapitolu, studenti jakoby zapomínali, že každý **ucelený text** (v tomto případě kapitola) **má úvod, jádro a závěr**;*
- *kapitolu, podkapitolu někteří studenti nezřídka začínají přímou citací – třeba zvážit do jaké míry může plnit funkci úvodu v dané pasáži;*
- *někteří studenti využívají v diplomové práci motto, **nejsme příznivci této ilustrace**, ačkoliv někdy mimořádně vystihuje další text a může reprezentovat názory i přehled autora.*

4.3 Spolupráce s vedoucím diplomové práce

O tom, co asi obnáší spolupráce s vedoucím práce, má každý student už představu a má s ní i **konkrétní zkušenost**. Samozřejmě, že konkrétní kooperace je věcí nejenom organizace a dohody obou účastníků, ale i jejich osobnostního ladění. I proto jsou tyto zkušenosti různé.

Ve svých snahách není teda student sám, má **povinnost spolupracovat** se svým vedoucím diplomové práce. Dobrým „médiem“ této spolupráce se může stát **projekt práce**. Ten může představovat **plán a osu vzájemných setkání** (viz harmonogram v příloze č. 2), na kterých se krystalizují způsoby postupu při tvorbě diplomové práce a usměrňování a pomoc ze strany vedoucího - s cílem dovést studenta **k úspěšné obhajobě**. Je pravděpodobné, že s tímto dokumentem se bude pracovat i na diplomovém semináři, na kterém si diplomanti budou procvičovat i ústní sdělení svých postupů a případně i výsledků. Zkušenost a zpětná vazba od auditoria posluchačů – kolegů studentů a pedagoga (který není vedoucím práce, nemusí mít tudíž na předložené postupy stejný názor) jsou cenné především pro obhajobu a diskusi na státní závěrečné zkoušce.

V každém případě platí, že na kteroukoliv **konzultaci třeba přijít připraven**. Je běžnou praxí, že i **písemně**, aby se na nic nezapomnělo, protože čas obou partnerů je bezpochyby vzácný. S tím souvisí i dohoda o formách a frekvenci konzultací. Ty jsou přirozeně věcí dohody, významně je však ovlivňují časové možnosti vedoucího práce. Konzultační hodiny nejsou určeny na dlouhotrvající debaty o tom, jak na to, i když i to se někdy děje. Vedoucí má radit při formulování problému a způsobech jeho řešení, pomáhat s výstavbou struktury práce,

usměrňovat při zpracování a vyhodnocování získaných dat. Má teda studenta vést, provázet, inspirovat a usměrňovat.

Student se nezdá ocítat v situaci, že neví **jak na to, co dál**. Odpovědi na tyto otázky však nemůže hledat u vedoucího. I když vedoucí dobře rozumí tomuto rozpoložení, i v tom jak bude reagovat, spočívá jeho pedagogická činnost. Tato situace je ukázková pro to, aby student osvědčil svou **tvůrčí činnost a schopnost řešit stanovený problém**, co se od něho při psaní diplomové práce očekává. Musí se znova „ponořit“ do literatury, zkoumat, reflektovat zkušenosti jiných a navrhnout možnosti (nejlépe několik) toho – jak dál. Samozřejmě, že to předpokládá mít k dispozici **dost času**. Až následně své návrhy a nápady předložit vedoucímu, který z pozice svých zkušeností při „správné“ volbě vede a usměrňuje. Stále také platí, že konzultace nemůžou nahradit studium, které předcházelo psaní práce, a v průběhu kterého měl student získat znalosti z jednotlivých disciplín studijního oboru a metodologie pedagogického výzkumu.

V některých případech se student neobejde bez konzultací s **jiným pracovníkem Ústavu školní pedagogiky nebo FHS**. I tu platí, že všechno je věc dohody, **slušné žádosti je vždy vyhověno**. Diskusi k tématu s odborníkem mimo prostor fakulty si ale student musí řešit zcela ve vlastní režii.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *někteří studenti prostě **nekonzultují**, mají na to různé důvody – tato skutečnost je však následně uvedena v posudku vedoucího práce a nezdá se odrazit i v kvalitě a hodnocení práce;*
- *podle našich zkušeností chybí při tvorbě práce téměř vždy čas, i když si na začátku studenti často především postesknou, že nemají k dispozici dostatek informačních zdrojů – i to je však jen otázka času na jejich shánění - **pravděpodobnost, že k problematice nebylo nic napsané, je velmi malá;***
- *modelovou situací spolupráce student – vedoucí je **čtení a kontrola textů studenta**, které mají sloužit jako podklad pro konzultaci – student nezdá zapomínat, že přečíst v pondělí večer zasláný text a připravit se na úterní konzultaci je ze strany vedoucího téměř nemožné;*
- *specifická je i situace ohledem půjčování literatury, studenti vědí, že **vedoucí ji není povinen půjčovat**, i tak to často očekávají;*
- *práce na projektu, do kterých se studenti mohou zapojit v nižších ročnících studia, studentovi nezdá pomůže – může například zjistit, že jeho záměr je mlhavý, nerealistický apod.*
- *podobná situace platí i s **kontrolou celého textu závěrečné práce**, tlačit vedoucího do kouta jeho pozdním zasláním (ve vztahu k termínu odevzdání finální verze) je vůči vedoucímu diplomové práce nezodpovědné, zvláště když vede několik závěrečných prací;*

- *vedoucí práce je nezřídka i psychologem samotného studenta, hlavně v krizových situacích spojených se studiem;*
- *i když to z pozice studenta nemusí být zřejmé, pro vedoucího není spolupráce se studentem jenom rutinní opakující se činností, i on hledá optimální způsoby jak se studentem komunikovat, jak ho neodradit, jak ho motivovat a nutno dodat, že jiné je nejenom téma práce, ale i charakter, povaha studenta.*

5 POSTUP PŘI PSANÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE A PŘI JEJÍM ODEVZDÁNÍ

Avizovaný **stručný postup předkládáme v následujících bodech:**

1. **Začíná se studiem a četbou**, je potřeba o problematice něco vědět. (Literatura je na hromádce a průběžně se doplňuje.) Z toho se pak dělají poznámky, výpisky (elektronicky, speciální soubor). Nezačínáme psaním úvodu, nebo dokonce abstraktu (je to nelogické, protože neexistuje základ, jádro práce).
2. Nejdřív se **píše vlastní jádro práce**. Připraví se **teoretická východiska**, formuluje se **výzkumný nástroj**, sbírají se data, **následně se analyzují, třídí a interpretují..** Neustálé přepisování textu je namístě, je normální, jestli je nějaká část textu odstraněna (přesunuta do jiného souboru, ne do koše). Pozor však na opakování textu.
3. Když existuje vlastní jádro práce, píše se **Závěr**. V hlavní části práce se můžou průběžně dělat drobné úpravy. Použitá literatura se doplňuje taky průběžně, ve finále je potřebná přísná kontrola informačních zdrojů uvedených v textu a v seznamu (zvláště když se text často přepisoval).
4. Těsně **před ukončením práce se píše Úvod** (souhrnná informace o práci může vzniknout, až když je práce téměř hotová). Časová rezerva před odevzdáním práce je nezbytná.
5. Následuje podrobné, lineární čtení celé práce s cílem realizovat **jazykovou korekturu**. Je to poprvé v ucelené podobě a struktuře. Sledují se gramatické chyby, překlepy, stylistika, označení tabulek a grafů, ale i vlastní odkazy v textu (například na „... jak je uvedeno v příloze 2...“, anebo na myšlenku v podkapitole – „... více se tom zmiňujeme v podkapitole 4.2 apod.). Kontrolují se odskoky stran a odstavců.
6. **Doladňuje se Obsah**, doformátují se všechny části. Zodpovídat musí nejenom čísla stránek s obsahem, ale i seznamem tabulek a grafů. Pozor na odskočené stránky a odstavce apod.
7. Na úplný závěr se píše **Abstrakt**. Je důležitý, po jeho přečtení se potenciální čtenář rozhoduje, jestli si z práce přečte víc.
8. **Finální verze práce se předkládá vedoucímu práce na kontrolu**, v termínu, který odpovídá harmonogramu. Ten obvykle vede kromě ještě několika dalších, a tak je velmi pravděpodobné, že bude potřebovat dostatek času na její prostudování.
9. Po **zpracování připomínek vedoucího** se může diplomová práce vytisknout a nechat svázat, a to v počtu **minimálně dvou kusů**. Jedna vytištěná verze se váže do tvrdých desek, u druhé postačí kroužková vazba. Informaci o tom, jaké údaje mají být na obale - deskách, lze opět najít na webovských stránkách univerzity, na <http://www.utb.cz/fhs/intranet/obecne-informace-k-szz>.

Zpravidla nejpozději **do konce dubna v daném akademickém roce** (v letním semestru závěrečného ročníku studia) se musí student práci odevzdat **v tištěné i elektronické podobě a taktéž je nutné ji nahrát do systému IS/STAG**. Přesné datum odevzdání je vždy konkretizováno v dokumentu **Časový plán výuky**, který je dostupný na webu FHS UTB. Na sekretariát ÚŠP tedy student dodá zmiňované **dva vytištěné exempláře a jeden exemplář na CD nosiči**, s textem nahraným ve formátu PDF a Word. Po obhajobě diplomové práce budou oba výtisky diplomové práce studentovi vráceny, CD nosič s prací si založí ÚŠP do svého archívu.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *zásadním problémem psaní a odevzdávání práce je čas, jeho nedostatek – důležité je začít psát s dostatečným předstihem;*
- *studenti jsou málokdy připraveni na neočekávané události a zdržení, které psaní práce můžou doprovázet;*
- *v současnosti je většina informací týkající se studia na webu univerzity, je dobré mít absolutní přehled, co je dostupné a v jakém smyslu užitečné při psaní diplomové práce.*

6 OBHAJOBA DIPLOMOVÉ PRÁCE

6.1 Příprava na obhajobu diplomové práce

Příprava na obhajobu diplomové práce **se bude odvíjet od režie státní závěrečné zkoušky**. Teda **výběr otázek z jednotlivých okruhů povinných a volitelných studijních předmětů**. Písemná **příprava odpovědí na vybrané otázky**.

SZZ začíná obhajobou diplomové práce. Obhajoba diplomové práce probíhá prostřednictvím **power point prezentace**.

Po jejím zakončení následuje **samotná ústní zkouška**.

Příprava na obhajobu diplomové práce je tou jednodušší částí státní zkoušky. Student svou diplomovou práci zná, měl by o ní být schopen diskutovat. Zná názory vedoucího a oponenta na její klady i zápory, může si připravit **odpovědi na otázky předložené v posudcích**. Proto jsou posudky **k dispozici minimálně týden před obhajobou**. Diplomant má mít dostatek času k pečlivému zvážení a přípravě především na argumenty, na kterých je postaveno hodnocení práce.

V příloze této metodické příručky se nachází i **formulář posudku vedoucího a oponenta diplomové práce**. Diplomant tak může získat představu o tom, na co se posuzovatelé práce především zaměří, respektive, **které základní parametry práce jsou posuzovány**.

Nedílnou součástí obhajoby diplomové práce je její prezentace práce v power pointu. Pro jistotu zopakujeme její **základní pravidla**, která třeba mít na paměti:

- optimální **čas prezentace je 7 minut**;
- optimální počet slajdů **je kolem 10**, na 1 slajdu by nemělo být více jako 6 – 10 řádků (velikost písma: nadpis cca 32b, podnadpis 26b - 28b, základní text 22b – 24b);
- **velikost tabulky** by měla být přibližně 4 sloupce x 6 řádků;
- **je nutné používat kontrasty**, například tmavé písmo na světlém podkladu;
- z prezentace musí být **jasné, jaký problém byl postaven, jakými cestami, metodami byl řešen, k jakým výsledkům a závěrům se dospělo**;

Součástí přípravy na obhajobu je i **dobré psychické nastavení** a slušná a přiměřená vizáž (především z hlediska oblečení, případně make-upu). Všichni členové komise taky rozumějí tomu, že tréma je velký nepřítel státní zkoušky. Chvějící se hlas je však jistě lepší než přednes, který není slyšet.

6.2 Obhajoba jako součást státní závěrečné zkoušky

Jak jsme už uvedli, obhajoba diplomové práce je relevantní součástí státní závěrečné zkoušky. **Obhajoba diplomové práce je taky hodnocena.** Je **veřejná**, o jejím hodnocení však rozhoduje **komise hlasováním až v rámci neveřejného zasedání** po vystoupení studenta.

Jistým východiskem, orientací při **hodnocení obhajoby**, jsou známky z posudků, se kterými student na obhajobu vstupuje. Hodnocení obhajoby se však nemusí ztotožnit se známkami v posudcích. Nezřídka jsou důvodem již uvedené problémy týkající se rozdílných schopností studenta „psát a mluvit“.

Postup na obhajobě jsme už naznačili.

Po představení diplomové práce následuje **zveřejnění posudků**, je to další užitečná informace i pro ostatní členy komise. Teprve **po přečtení posudků student reaguje na připomínky a komentáře svých posuzovatelů**. Poté začíná diskuze, do které se mohou zapojit všichni přítomní. Tato fáze obhajoby ukazuje, jak byla problematika studentem zvládnuta, pochopena, jak jí rozumí a dokáže v ní argumentovat.

A čeho si státnicová komise při obhajobě **nejvíc všímá**? V zásadě jde o tyto hlavní prvky:

- **verbální stránka prezentace** - úroveň přednesu prezentace, její přesvědčivost, jasnost, srozumitelnost;
- **formální zpracování prezentace**;
- **vyváženost jednotlivých částí prezentace** (opora o teorii, metody, výsledky, závěry);
- **schopnost reagovat** na otázky a komentáře komise;
- **věcnost a relevantnost poskytovaných informací** a odpovědí.

Na státnicové teze se dá zodpovědně připravit. To samé platí i o obhajobě diplomové práce.

Na co si dávat pozor - zkušenosti z praxe:

- *z naší zkušenosti víme, že pro některé studenty je jednodušší práci napsat jako ji potom odprezentovat a obhájit, jiní píšou těžko, za to ústní projev je jejich výhodou – třeba to o sobě vědět a připravit se na to (protože se mnohé může nejenom vylepšit, ale i pokazit);*
- *je dobré si doma zkontrolovat i barevnost pozadí v ppt prezentaci, není nic horšího, než bledé písmo na bledém pozadí a nepochopení v tvářích členů komise při pohledu na prezentaci;*

- *vtipná je situace, když student při prezentaci práce jednou větou uvede slajd, ale jinak ho už nekomentuje – komise je tak v pozici čtenelů prezentace, co není příjemné pro žádnou stranu;*
- *stává se, že student má už při **interpretaci posudků tendenci reagovat**, odpovídat na podněty a otázky z nich – pravidlem je, že předseda komise obhajobu řídí a studenta vyzve k reakcím, vždy je to až po přečtení posudků;*
- *za začátečnickou chybu se považuje **doslovné čtení slajdů** prezentace;*
- *může se stát, že když student výrazněji **překročí stanovený limit na prezentaci**, bude zastaven bez ohledu na to, kolik informací o práci už poskytl;*
- *i dnes se stává, že student přijede na obhajobu **bez kopií posudků** a opakovaně se posuzovatelů ptá na otázky z nich;*
- *doporučujeme mít na obhajobu i kopii finální verze diplomové práce s dobrým označením jednotlivých částí, které ulehčí orientaci v ní při citování či argumentaci diskutovaných problémů.*

ZÁVĚR

Upřímně doufáme, že tato metodická příručka se stane **cennou oporou při psaní diplomové a obhajobě diplomové práce**. Jejím pečlivým prostudováním můžete získat užitečné informace týkající se jak **formální, grafické i obsahové stránky práce**, které Vám mohou v tomto snažení pomoci.

Pasáže věnované zkušenostem z praxe Vám mohou poskytnout spoustu informací, **jak se vyhnout každoročně opakujícím se problémům při koncipování této závěrečné práce**. Proto prosím nezanedbávejte ani tuto část textu.

Můžeme zopakovat, že především **dobrý časový harmonogram** a zodpovědný přístup má velký podíl na kvalitě práce, ale i úspěšném završení studia.

Hodně úspěchů na této náročné cestě Vám přejí všichni pedagogové, kteří se s Vámi během studia setkali!

DOPORUČENÁ LITERATURA

Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010.

Gavora, P. (2007). *Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu*. Bratislava: Regent UK.

Gavora, P. a kol. (2010). *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava: Univerzita Komenského. Dostupné na: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk>.

Hendl, J. (2012). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál.

Chrástka, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada.

Majerčíková, J., Vašíková, J. (2015). *Metodická příručka pro zpracování diplomových prací pro magisterský studijní obor Pedagogika předškolního věku*. Zlín: FHS UTB.

Meško, D. Katuščák, D., Findra, J. (2006). *Akademická příručka*. Martin: Osveta.

Spousta, V. (2009). *Vademékum autora odborné a vědecké práce humanitního a sociálního zaměření*. Brno: CERM.

Šanderová, J. (2006). *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: SLON.

Švaříček, R., Šedřová, K. a kol. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 1. Praha: Portál.

Doplnit.

PŘÍLOHY

Č. 1) Formuláře posudků diplomových prací

POSUDEK V E D O U C Í H O DIPLOMOVÉ PRÁCE						
Jméno a příjmení studenta/Autor						
Název práce						
Jméno a příjmení vedoucího práce						
Studijní obor						
Forma studia						
Kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení dle stupnice ECTS					
Formální stránka diplomové práce						
Přehlednost, členění a návaznost jednotlivých částí práce	A	B	C	D	E	F
Jazykové zpracování práce – gramatická, stylistická a odborná úroveň textu	A	B	C	D	E	F
Formální parametry práce – dodržení rozsahu práce, citační normy, estetická úprava práce, kvalita abstraktu a příloh, práce s grafickým, tabulkovým či jiným materiálem)	A	B	C	D	E	F
Teoretická část diplomové práce						
Specifikace výzkumného problému a cílů práce	A	B	C	D	E	F
Analýza a syntéza problému	A	B	C	D	E	F
Práce s odbornou literaturou	A	B	C	D	E	F
Praktická (výzkumná) část diplomové práce						
Věcná správnost výzkumných cílů a výzkumných otázek	A	B	C	D	E	F
Výzkumná strategie ve vztahu k výzkumnému problému, adekvátnost výzkumných metod, charakteristika výzkumného souboru	A	B	C	D	E	F
Adekvátnost zpracování dat, rozsah a hloubka analýzy a kvalita interpretace získaných dat	A	B	C	D	E	F
Splnění výzkumných cílů a formulace závěrů práce	A	B	C	D	E	F
Zpracování doporučení do praxe, případná diskuse, shrnutí	A	B	C	D	E	F
Celková kvalita a přínos diplomové práce						
Náročnost a originalita řešení tématu práce	A	B	C	D	E	F
Odborný přínos práce	A	B	C	D	E	F
Spolupráce s vedoucím práce	A	B	C	D	E	F
Odůvodnění hodnocení práce:						
Otázky k obhajobě:						
1.						
2.						
Celkové hodnocení*	A	B	C	D	E	F
Datum:	Podpis:					

* Výsledná známka není aritmetickým průměrem jednotlivých kritérií hodnocení práce.

POSUDEK O P O N E N T A DIPLOMOVÉ PRÁCE						
Jméno a příjmení studenta/Autor						
Název práce						
Jméno a příjmení oponenta práce						
Studijní obor						
Forma studia						
Kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení dle stupnice ECTS					
Formální stránka diplomové práce						
Přehlednost, členění a návaznost jednotlivých částí práce	A	B	C	D	E	F
Jazykové zpracování práce – gramatická, stylistická a odborná úroveň textu	A	B	C	D	E	F
Formální parametry práce – dodržení rozsahu práce, citační normy, estetická úprava práce, kvalita abstraktu a příloh, práce s grafickým, tabulkovým či jiným materiálem)	A	B	C	D	E	F
Teoretická část diplomové práce						
Specifikace výzkumného problému a cílů práce	A	B	C	D	E	F
Analýza a syntéza problému	A	B	C	D	E	F
Práce s odbornou literaturou	A	B	C	D	E	F
Praktická (výzkumná) část diplomové práce						
Věcná správnost výzkumných cílů a výzkumných otázek	A	B	C	D	E	F
Výzkumná strategie ve vztahu k výzkumnému problému, adekvátnost výzkumných metod, charakteristika výzkumného souboru	A	B	C	D	E	F
Adekvátnost zpracování dat, rozsah a hloubka analýzy a kvalita interpretace získaných dat	A	B	C	D	E	F
Splnění výzkumných cílů a formulace závěrů práce	A	B	C	D	E	F
Zpracování doporučení do praxe, případná diskuse, shrnutí	A	B	C	D	E	F
Celková kvalita a přínos diplomové práce						
Náročnost a originalita řešení tématu práce	A	B	C	D	E	F
Odborný přínos práce	A	B	C	D	E	F
Odůvodnění hodnocení práce:						
Otázky k obhajobě: 1. 2.						
Celkové hodnocení*	A	B	C	D	E	F
Datum:	Podpis:					

* Výsledná známka není aritmetickým průměrem jednotlivých kritérií hodnocení práce.

Č 2) Harmonogram zpracovávání diplomové práce

Harmonogram zpracování závěrečné diplomové práce

Jméno studenta:

Vedoucí práce:

Rok zadání:

Odevzdání rok:

Předpokládaný rok obhajoby:

Název diplomové práce: